

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 479/2021-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Slobodníkom, Štúrova 20, Košice, proti postupu Okresného súdu Poprad v konaní sp. zn. 7Er/685/2014 sčasti o námietkach povinnej takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Poprad v konaní sp. zn. 7Er/685/2014 sčasti o námietkach povinnej **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v exekučnom konaní. Okrem toho žiada, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadostučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania.

II.

2. Sťažovateľ podal 4. novembra 2014 návrh na vykonanie exekúcie o vymoženie pohľadávky 475,08 eur, ktoré mu boli priznané ako náhrada trov právneho zastúpenia poškodeného v trestnom konaní a ktoré mali byť poukázané jeho advokátovi z trestného konania. Súdny exekútor vydal upovedomenie o začatí exekúcie 8. apríla 2015. Povinná 30. apríla 2015 podala proti exekúcii

námietky, ktorým okresný súd uznesením z 13. apríla 2017 vyhovel. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd uznesením z 29. marca 2019 zrušil uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Toto uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 4. februára 2021. Dňa 31. augusta 2020 vrátil exekútor okresnému súdu poverenie z dôvodu ukončenia exekúcie vymožením pohľadávky. Okresný súd uznesením z 28. septembra 2021 námietky povinnej zamietol.

III.

3. Podľa sťažovateľa v konaní dochádza k zbytočným priet'ahom, keďže od podania návrhu na vykonanie exekúcie uplynulo takmer sedem rokov a dosiaľ nebolo o námietkach povinnej právoplatne rozhodnuté. Sťažovateľ uvádza, že vec nie je osobitne skutkovo ani právne zložitá a svojím správaním plynulosť konania nijako zásadne negatívne neovplyvnil. Sťažovateľ dodáva, že okresný súd ho svojou nečinnosťou udržiava v stave právnej neistoty, pričom pri efektívnom a primerane rýchlom postupe bolo možné už dávno o námietkach povinnej právoplatne rozhodnúť.

4. Okresný súd po chronologickom prehľade procesných úkonov uviedol, že súdny exekútor doručil námietky povinnej z 30. apríla 2015 až 27. mája 2016. Okresný súd ďalej skonštatoval, že hoci nebolo právoplatne rozhodnuté, súdny exekútor 31. augusta 2020 vrátil súdu poverenie na vykonanie exekúcie a zároveň predložil aj konečné vyúčtovanie exekučného konania, z ktorého vyplýva, že nárok oprávneného bol vymožený v celom rozsahu. Na základe tejto skutočnosti vyšší súdny úradník dospel k záveru, že vo veci nie je dôvod na ďalšie konanie a dal pokyn súdnej tajomníčke na založenie spisu do archívu. Ďalej zdôraznil, že hoci v čase doručenia sťažovateľovej ústavnej sťažnosti nebolo o námietkach právoplatne rozhodnuté, exekučné konanie ako také bolo ukončené, teda nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že jeho nároku nebola poskytnutá právna ochrana a že by bol v čase podávania sťažnosti v stave právnej neistoty vzhľadom na naplnenie účelu exekučného konania spočívajúcom vo vymožení pohľadávky. V závere okresný súd poukázal na dlhoročnú enormnú záťaž exekučného oddelenia a na skutočnosť, že sťažovateľ nepodal sťažnosť predsedovi súdu.

5. Sťažovateľ k vyjadreniu okresného súdu uviedol, že pokiaľ sa okresný súd bráni tým, že zbytočné priet'ahy spôsobil sčasti súdny exekútor, ako subjekt pociťujúci právnu neistotu nerieši to, kde v rámci vnútorných procesov došlo k pochybeniu. Sťažovateľ zdôrazňuje, že o námietkach povinnej z 28. apríla 2015 rozhodol okresný súd až uznesením, ktoré mu bolo doručené 4. októbra 2021. Taktiež nesúhlasí s tým, že nemohlo dôjsť k zásahu do jeho práv, aj keď nebolo rozhodnuté o námietkach, pretože došlo k skončeniu exekúcie vymožením pohľadávky. Sťažovateľ uvádza, že aj keď povinná medzičasom zaplatila, v prípade, ak by súd jej námietkam vyhovel, určite by sa domáhala vrátenia týchto peňazí. Preto sťažovateľ, aj keď bola medzičasom zo strany povinnej uhradená dlžná suma, bol v stave právnej neistoty, ktorý trval až do doručenia konečného rozhodnutia o námietkach, kedy sa definitívne dozvedel, že peniaze, ktoré mu boli v exekučnom konaní vyplatené, si môže ponechať. Dodal, že záťaženosť exekučného oddelenia nemôže byť dôvodom na zmarenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a že sťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi okresného súdu nepodal z dôvodu, že by mu nezaručila potrebnú účinnosť pre ochranu jeho práv, ktorých porušenie namieta.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Čo sa týka zložitosti veci, treba uviesť, že vec je skutkovo a právne celkom jednoduchá, keďže rozhodovanie o námietkach proti exekúcii je bežnou súčasťou rozhodovacej praxe všeobecných súdov. V správaní sťažovateľa neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania. Rozhodujúci bol postup okresného súdu v konaní, v ktorom sa vyskytli niekoľkokomesačné obdobia nečinnosti. Súdny exekútor doručil okresnému súdu námietky povinnej 27. mája 2016 a okresný súd o nich rozhodol až uznesením z 13. apríla 2017, teda po 11 mesiacoch. Odvolanie sťažovateľa bolo okresnému súdu doručené 7. júna 2017 a spis bol krajskému súdu predložený až 19. februára 2019, teda po vyše 20 mesiacoch. Rozhodnutie krajského súdu bolo okresnému súdu predložené 3. mája 2019 a sťažovateľovi bolo doručené až 4. februára 2021, teda po 21 mesiacoch. Napokon okresný súd namiesto rozhodnutia o námietkach povinnej zjavne nesprávne vec posúdil tak, že nie je dôvod na ďalšie konanie. Okresný súd po doručení ústavnej sťažnosti sám vyhodnotil, že jeho postup bol nesprávny a o námietkach povinnej rozhodol. Celé namietané konanie je poznačené viacerými obdobiami nečinnosti okresného súdu a jeho procesný postup nesmeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa. Vo veci bolo rozhodnuté až po siedmich rokoch od začiatku konania, pričom dôvodom je práve neefektívna a nesústredená činnosť okresného súdu. Preto ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyhovel a vyslovil, že postupom okresného súdu boli porušené sťažovateľom uvedené základné práva.

8. Čo sa týka skutočností tvrdených okresným súdom, treba uviesť, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietáhov v konaní ako nadmerná zaťaženosť súdu alebo personálne problémy. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter.

9. Keďže v priebehu konania o ústavnej sťažnosti okresný súd rozhodol uznesením o námietkach povinnej a už pred podaním ústavnej sťažnosti došlo k vymoženiu pohľadávky sťažovateľa, nebola využitá možnosť podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a nebolo vyhovené návrhu sťažovateľa, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu vo veci konať.

10. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak tomu v tomto prípade aj napriek nepochybným prietahom v postupe

okresného súdu nie je, keďže v čase podania ústavnej sťažnosti bola miera právnej neistoty sťažovateľa výrazne znížená tým, že jeho pohľadávka bola už povinnou zaplatená v priebehu exekúcie a jej spätné vymáhanie zo strany povinnej je v rovine právnej celkom iluzórne, keďže vymożenie bolo dosiahnuté v zásade dobrovoľným plnením povinnej, ktoré v rovine hmotného práva predstavuje uznanie jej dlhu. Okrem toho bolo prihliadnuté na to, že sťažovateľ sa odstránenia stavu svojej právnej neistoty nedomáhal omnoho jednoduchším spôsobom podania sťažnosti predsedovi okresného súdu.

11. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa, ktoré neodôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia, neodôvodňuje ani to, aby mu okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením. Právne zastúpenie sťažovateľa nesmerovalo k tomu, aby bol čo najskôr tento stav nízkej miery právnej neistoty odstránený tým, že by sa advokát sťažovateľa v rámci prípravy a prevzatia zastúpenia domáhal zjavne opomenutého rozhodnutia okresného súdu priamo na okresnom súde podaním sťažnosti predsedovi súdu. Podanie ústavnej sťažnosti bez predchádzajúcej sťažnosti predsedovi súdu v stave vymożenia pohľadávky v zásade dobrovoľným plnením povinnej a pri nedostatku rozhodnutia o jej námietkach je postupom na hrane medzi efektívnym a skutočným uplatnením základného práva na strane jednej a snahou o špekulatívne nadobudnutie finančného prospechu či už z primeraného zadosťučinenia alebo z náhrady trov právneho zastúpenia. To platí o to viac, že predmetom exekučného konania bolo vymożenie trov právneho zastúpenia advokáta, ktorý sťažovateľa zastupoval nielen v trestnom a v exekučnom konaní, ale aj v konaní o ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu